

Waarom vasthouden aan voorlezen werkt

“Je kind elke dag tien minuten laten lezen, is dat nu zo moeilijk?”, zo kopte de krant *De Standaard* begin dit jaar. In het bijbehorende stuk brengt redacteur Karsten Lemmens verslag uit over de dagelijkse leesstrijd die hij met zijn zoon van zes voert. Lemmens schrijft over woorden dwangvoederen, drillen en dwingen, desnoods door de tranen heen. Taferelen die zich natuurlijk niet alleen ten huize Lemmens afspelen, maar dagelijkse kost zijn voor heel wat zesjarigen en hun ouders.

Sarah Wielandts

Over de auteur

SARAH WIELANDTS

is leerkracht Nederlands in de derde graad van het secundair onderwijs, mama van Zeger (9 jaar) en Mona (6 jaar) en zet zich actief in voor meer leesplezier.

Ook wij hebben een dochter van zes, Mona, die zich na een lange schooldag soms zuchtend een weg door haar huiswerk ploetert, maar haar daarna nog woorden dwangvoederen, dat doen we niet (meer).

Mona startte in september met heel veel zin in het eerste leerjaar. Ze kon niet wachten om te leren rekenen en lezen. Dat over dat laatste hier in huis behoorlijk enthousiast gedaan wordt, speelt daarin zeker een rol. Maar al na een paar weken was Mona's huiswerkoptimisme flink geluwd en restte er van haar eerder vurige leesgoesting nog slechts een waakvlammetje. Het lezen ging nochtans vlot: ze herkende snel korte woordjes en las al gauw eenvoudige zinnen. Maar de echte beloning bleef naar haar aanvoelen uit.

En dat is niet onlogisch. Leren lezen is immers lastig en betekent in dat prille begin echt even doorbijten: oefenen met hakken en plakken en je worstelen door korte – vaak nietszeggende – zinnen. Reken daar nog eens bij dat de meeste boekjes voor nieuwe lezers verhaaltechnisch weinig voorstellen en je begrijpt meteen waarom de leesliefde van heel wat zesjarigen na een paar maanden in de eerste klas flink bekoeld is. Sterker nog: voor kinderen die als baby, peuter en kleuter frequent genoten van fijne voorleesverhalen zijn die eerste boekjes letterlijk een stap terug en niet zelden een enorme teleurstelling.

Ook wij voelden Mona's groeiende frustratie en ongeduld en kozen er dan ook heel bewust voor om in deze fase extra vast te houden aan voorlezen en nog vaker dan anders samen te verdwalen in verhalen. We lieten de haast stukgelezen prentenboeken voor wat ze zijn en doken in langere verhalen die cognitief en qua interesse echt op haar niveau zijn.

Natuurlijk leest Mona ook zelf, maar het voorlezen houden we er dus heel bewust en frequent in. Als veellezers en boekenliefhebbers, maar ook als leerkracht Nederlands, geloof ik enorm in voorlezen: in alle leeftijdsfasen, maar zeker ook nu.

Idealiter begin je heel vroeg – voorlezen aan baby's is een absolute aanrader en een belangrijke voorspeller voor later leesgeluk – maar minstens zo belangrijk is het om het ook lang vol te houden. Onderzoek toont aan dat heel wat voorlezende ouders en andere zorgfiguren minderen of er zelfs helemaal mee ophouden als kinderen de leeftijd van acht jaar bereiken of met andere woorden zelf leren lezen.

En dat is erg jammer. In deze fase – en die duurt een aantal jaren – loont het net extra de moeite om voor te lezen: allereerst om zo positieve boekenervaringen te creëren en kinderen onbewust te laten zien wat het doel is van al dat oefenen met technisch lezen.

Daarnaast blijven ook de andere alomtebelijde voordelen van voorlezen overeind. Zo blijft het proces van woordenschatuitbreiding door frequent voorlezen in volle gang. In geschreven taal komen we andere woorden tegen dan in gesproken taal en prentenboeken hebben niet zelden een rijkere taal dan boeken voor eerste lezers. Kinderen die regelmatig worden voorgelezen en zo worden blootgesteld aan een diverser taalaanbod hebben een aantoonbaar grotere woordenschat en hun begrip van woorden kent meer diepgang: ze kunnen ze vlotter en in meer verschillende contexten actief gebruiken.

Daarnaast geldt begrijpend luisteren als dé basis voor begrijpend lezen. En laat er nu net op dat vlak in Vlaanderen heel wat werk aan de winkel zijn. Interactief voorlezen – waarbij de voorlezer in interactie gaat met zijn publiek door bijvoorbeeld open vragen te stellen of opmerkingen te maken bij het verhaal – loont ook bij lagereschoolkinderen zeker de moeite. Het laat kinderen toe om hun eigen lees- en denkprocessen te toetsen aan die van anderen en vergroot zo hun tekstbegrip, luister- en leesvaardigheid.

En tot slot is samen in een boek duiken een fijne manier om verbinding te blijven maken met opgroeiende kinderen. Het laat je toe om te voelen wat er leeft bij je zoon, dochter of kinderen in de klas en door middel van verhalen kan je hun wereld verruimen en verbreden.

BOEKENTIPS

Maar nu concreet: wat lees je dan voor aan kinderen in de lagere school? Alles kan en alles mag. Extra fijn vind ik het om boeken te kiezen die afgeronde hoofdstukken hebben of een hele reeks korte verhalen verzamelen.

vanaf
6 jaar

Hedwig!

Heerlijke Hedwig stuitert door het leven! Samen met haar mama en papa woont ze ver weg van alles in een piepklein Zweeds dorpje. Als Hedwig zeven wordt en met de bus naar een school verderop gaat, wordt haar wereld heel wat groter en beleeft ze samen met haar vriendinnetje Linda een heleboel avonturen.

vanaf
6 jaar

Hoge beren vangen veel wind

De verhalen over de bewoners van dit bos zijn grappig, warm, divers, slim en altijd verrassend! Heerlijk ook hoe de personages zichzelf en hun omgeving steeds weten te relativeren en met milde (zelf)spot bekijken. Korneel De Rynck schrijft op het eerste zicht over alledaagse en dus herkenbare situaties of emoties, maar zorgt steeds voor een verrassende twist.

vanaf
6 jaar

Een jaar met Wifi + Wifi en de broers

Brenda Froyen schreef intussen al twee boeken over haar drie zonen en hun lieve maar even vaak onstuimige bruine hond Wifi. Beide boeken lezen fijn voor en doen je niet zelden hardop lachen.

Op haar Instagrampagina (@vooruitgelezenkinderen) en website (<https://vooruitgelezenkinderen.be>) deelt Sarah haar leesliefde en boekentips voor uitgelezen kinderen. Ze gaat ook aan de slag met scholen en leerkrachten: Sarah begeleidt jouw team naar een schoolbibliotheek die doet dromen en geeft met veel enthousiasme infosessies rond boeken en lezen op maat. Meer info via haar website of sociale media.

Vanaf
8 jaar

Vandaag houd ik mijn spreekbeurt over de anaconda

In dit boek presenteren dieren hun kennis over een ander dier. Dat doen ze in ware spreekbeurtstijl, maar anders dan waar je misschien meteen aan denkt bij het woord 'spreekbeurt' zijn de uiteenzettingen van deze dieren allesbehalve saai. Ze blijken vaak vaardige sprekers en amuseren hun publiek niet alleen met boeiende weetjes, maar vermaken hen ook met allerlei grapjes en woordspelingen.

Vanaf
8 jaar

Er was misschien eens... 1 + 2

Kamiel De Bruyne schreef intussen al twee delen in deze reeks: goed voor twee keer twintig straffe verhalen, die misschien waar zijn of misschien ook niet. Zo is er de onoverwinnelijke prinses uit Mongolië met de tienduizend paarden, de Zwitserse kaasfondue die al dertien jaar pruttelt en de taal die niet gesproken, maar gefloten wordt – of misschien ook niet? De pret van dit boek bestaat trouwens niet uit het louter raden of het verhaal waar of niet waar is: alle verhalen worden immers aangevuld met een hele reeks interessante, ongelooflijke of grappige feitjes en weetjes.

Vanaf
8 jaar

Hadden de Grieken al raketten?

Dit opvallende langwerpige boek vertelt de geschiedenis van de ruimtevaart in meer dan 40 verhalen. Op elke dubbele bladzijde vind je een nieuw waargebeurd avontuur. Govert Schilling verwerkt een schat aan feitelijke informatie, maar goochelt nergens zomaar met vakterminologie, cijfers en afstanden. De praktische vergelijkingen en duidelijke illustraties maken de materie behapbaar en interessant voor iedereen vanaf 8 jaar.